

На основу члана 38. став 1. Закона о планском систему Републике Србије („Службени гласник РС”, број 30/18),

Влада усваја

КОНЦЕПТ ПОЛИТИКЕ РАЗВОЈНОГ ФИНАНСИРАЊА У ОБЛАСТИ ПРЕДУЗЕТНИШТВА У РЕПУБЛИЦИ СРБИЈИ

І. УВОД

Однос између понуде и тражње би требало да доведе до оптималне алокације ресурса на савршеним финансијским тржиштима. Међутим, постојање информационе асиметрије, нерационалног понашања, јавних добара, неједнаке тржишне моћи итд. доводи до стварања јаза на тржишту између износа захтеваног и понуђеног финансирања. Тако је настала потреба за државном интервенцијом која ће бити комплементарна тржишту и попунити јаз у финансирању успостављањем одговарајућег регулаторног окружења, субјеката и инструмената за финансирање развоја, као и развојем свести о могућностима финансирања кроз образовне кампање.

Имајући у виду да су мала и средња предузећа (у даљем тексту: МСП) у 2019. години представљала 99,9% укупног броја предузећа, генерисала 65,5% запослености у Републици Србији и доприносила стварању половине бруто додате вредности (у даљем тексту: БДВ) Републике Србије¹, она представљају посебно интересовање свих напора ка смањењу поменутог јаза. Поред тога, у поређењу са великим привредним субјектима, МСП имају ограничен приступ финансијама због тежег прибављања средстава обезбеђења, краће пословне историје, ограниченог капитала, ниже финансијске писмености и пословног искуства. Наведено се првенствено односи на микро предузећа и тек основана предузећа, док је ситуација код МСП знатно боља и примећују се позитивни трендови код услова финансирања, као и код спремности банака за њиховим финансирањем, уз мање захтевано средство обезбеђења.

Ширим стратешким документима дефинисано је опредељење Републике Србије да се даље оснаже микро, мала и средња привредна друштва, што подразумева и даље унапређење приступа изворима финансирања са тежиштем на пољу деловања развојних финансијских институција, имајући у виду њихову кључну улогу у овој области.

Концепт политике развојног финансирања у области предузетништва у Републици Србији (у даљем тексту: Концепт) припремила је Радна група за развојно финансирање, која је такође имала задатак и да координише напоре свих надлежних институција, које су дале вредне доприносе у дефинисању главних принципа Концепта. Радну групу за развојно финансирање су чинили представници Министарства привреде, Министарства финансија, Народне банке Србије, Привредне коморе Србије, Агенције за осигурање и финансирање извоза Републике Србије а.д. (у даљем тексту: АОФИ) и

¹ Подаци Министарства привреде

Фонда за развој Републике Србије (у даљем тексту: Фонд за развој). Стручну подршку за израду Концепта је пружио конзорцијум консултаната сачињен од Ernst & Young д.о.о. Београд (у даљем тексту: ЕУ) и Фондације за развој економске науке (у даљем тексту: ФРЕН), а уз финансијску подршку Светске банке.

Концепт је израђен у складу са Законом о планском систему Републике Србије, којим су прописани елементи које концепт политике треба да садржи. Основ за доношење Концепта представља обавеза коју је Република Србија преузела у оквиру реформи које се финансирају из кредита Светске банке бр. 8832-УФ, а које се односе на Пројекат јачања финансијских институција у државном власништву. Концепт је први документ у овој области и њим се усвајају принципи реформе, која није стратешка, у области развојног финансирања у области предузетништва. Како би се дефинисали и усвојили принципи реформи, у Концепту је размотрено више међусобно искључивих опција за постизање циљева који су у њему дефинисани.

II. ПРЕГЛЕД И АНАЛИЗА ПОСТОЈЕЋЕГ СТАЊА

2.1 Тренутни оквир развојног финансирања у Републици Србији

Постојеће институције за финансирање развоја у Републици Србији су Фонд за развој и АОФИ.

2.1.1 Фонд за развој

Фонд за развој своје активности усредсређује на подстицање пословања правних лица и предузетника у Републици Србији, а приоритети су, између осталих циљева, равноправан регионални развој у земљи и побољшање конкурентности и ликвидности српске привреде. Фонд за развој је уређен Законом о Фонду за развој Републике Србије („Службени гласник РС”, бр. 36/09, 88/10, 119/12 и 5/15) и надзор над његовим радом обавља Министарство финансија.

Видови директног финансирања које Фонд за развој пружа самостално или у сарадњи са ресорним министарствима су:

1) Дугорочни кредити, као што су инвестициони кредити – за изградњу и / или куповину непокретности, постројења и опреме и кредити за трајни обртни капитал.

2) Краткорочни кредити за ликвидност – намењени подстицању конкурентности и ликвидности домаће привреде.

3) Кредити за „старт-ап” предузећа – кредити и грантови за новооснована предузећа, који се пружају предузетницима, микро и малим предузећима регистрованим у Агенцији за привредне регистре (у даљем тексту: АПР) у периоду од две године пре године пријаве.

4) Подстицаји за предузетништво – предузетници, микро, мали, средњи и велики привредни субјекти регистровани код АПР-а, који су поднели званичне финансијске извештаје за последња два периода извештавања без пријављеног нето губитка и испуњавају услове програма, имају право да се пријаве за грантове и кредите код Фонда за развој.

5) Кредити за предузећа која послују у неразвијеним подручјима – зајмови за инвестиције и обртна средства за све пословне субјекте из неразвијених и изразито неразвијених јединица локалне самоуправе.

6) Кредити за рефинансирање – средства по овој кредитној линији могу се користити за финансирање субјеката који су претежно ангажовани у прерађивачкој индустрији и који запошљавају најмање 50 запослених.

7) COVID-19 кредити за ликвидност - трогодишњи кредити са једногодишњим грејс периодом који се пружају предузетницима, задругама, микро, малим и средњим предузећима ради одржавања ликвидности у ситуацији неизвесних економских услова или петогодишњи кредити са двогодишњим грејс периодом за привредне субјекте чија је претежна делатност туризам, угоститељство и путнички саобраћај.

8) Кредити за подстицање развоја предузетништва за жене предузетнице и младе – кредити и грантови за финансијску подршку новооснованим предузетницима, микро и малим привредним друштвима, чији је оснивач и законски заступник жена (без обзира на године живота) или физичко лице старости до 30 година, који су регистровани у АПР-у најраније пет година у односу на годину подношења захтева.

Укупан билансни кредитни портфељ Фонда за развој у 2020. години износио је 91,3 милијарде динара, односно око 777 милиона евра (док је у 2019. години износио 88,4 милијарде динара, односно око 752 милиона евра), од чега се 98,7% односи на дугорочне инвестиционе кредите (98,6% у 2019. години). Треба напоменути да је исправка вредности ових кредита на нивоу од 79,7% (82,3% у 2019. години). Иако је у 2020. години постојало незнатно побољшање у односу на 2019. годину, велики део кредита није се наплаћивао благовремено, што је оптерећивало пословање Фонда за развој. Ипак, приметно је да повећање бруто изложености није праћено растом исправке вредности, што говори о повећању квалитета новоодобрених финансијских инструмената. Према подацима Фонда за развој, проценат проблематичних кредита за период од 1. јануара 2014. године до 30. новембра 2020. године, за субјекте кориснике кредита у приватном власништву (укључујући и високоризичне „старт-ап” кредите) износи 6,23%. На основу тога, може се закључити да висок проценат ненаплаћених потраживања предузећа Републике Србије у портфолију Фонда за развој даје погрешну слику о његовом пословању и наплативости кредита.

Поред директног финансирања, Фонд за развој може пружити гаранције издате за обезбеђивање зајмова или за обезбеђивање других послова подносилаца захтева.

Општи концепт пословања Фонда за развој операционализује се кроз:

- 1) ниже каматне стопе;
- 2) ниже захтеве за обезбеђењем;
- 3) мање захтеве за новооснована предузећа.

Када је реч о изворима финансирања, Фонд за развој се готово у потпуности финансира из капитала - сопствена средства се углавном користе за финансирање МСП, а Влада обезбеђује средства за финансирање државних предузећа. Међутим, у 2021. години Фонд за развој први пут је остварио сарадњу са међународним финансијским институцијама, конкретно, спровео је кредит Европске инвестиционе банке (у даљем тексту: ЕИБ) у висини од 220 милиона евра, намењен унапређењу ликвидности и инвестиција у отежаним условима пословања изазваним пандемијом COVID-19.

Многи сегменти привреде погођени су неповољним променама у ланцима тражње и понуде на тржиштима роба и услуга услед пандемије COVID-19, што је довело до потребе за додатним средствима, како би се јаз у финансирању смањио. Из тог разлога је улога институција за развојно финансирање постала још израженија. У више земаља, ове институције су биле један од кључних актера у примени мера за ублажавање ефеката глобалне кризе, пружајући приступ финансијама онима који су највише погођени.

2.1.2 АОФИ

АОФИ, Агенција за осигурање и финансирање извоза Републике Србије, основана је 2005. године у циљу промоције извоза и развоја спољно-економских односа. АОФИ пружа осигурање и финансирање извоза за српске извозно оријентисана привредна друштва, укључујући кредитирање, факторинг, осигурање страних потраживања и издавање гаранција за привредна друштва у Републици Србији. Генерално, АОФИ има за циљ стварање повољног пословног окружења за привредна друштва извознике и побољшање извозне структуре Републике Србије. АОФИ сарађује са разним институцијама Републике Србије и међународним институцијама и организацијама. Око 40% укупних износа кредита и 83% појединачних кредита које је АОФИ одобрио дато је МСП у 2020. години. Активност осигурања потраживања такође је усмерена на МСП. С друге стране, гаранције које даје АОФИ углавном су у корист великих предузећа (77% укупног износа). Мала и микро предузећа чине већину факторинг клијената. Међутим, средња предузећа имају највећи удео у вредности факторинга, због веће просечне вредности потраживања у факторингу.

Бруто вредност кредита и потраживања у билансној евиденцији АОФИ износила је 13,8 милијарди динара 2020. године, односно, око 117,6 милиона евра (13,7 милијарди динара, односно, 116,5 милиона евра 2019. године). Од тога се 62% односило на краткорочне пласмане, који су уједно имали и највећи проценат исправке вредности, од 38,5%. За њима су следили дугорочни пласмани са учешћем од 27,6%, у ком су приближно две трећине чинила улагања у обвезнице Републике Србије (услед делатности осигурања коју АОФИ такође обавља и потребе за покрићем техничких резерви), док се остатак односио на дугорочне кредите. Исправка вредности овог дела портфолија је на нивоу од 9%. Остатак изложености се у највећој мери односио на потраживања из факторинг послова.

АОФИ се углавном финансира из капитала и прихода остварених од пословања, кроз наплату накнада, главнице и камата. Повремено се користе и позајмице од страних финансијских институција.

Треба напоменути да је АОФИ направила кораке ка унапређењу интерних процеса и пословања. У октобру 2021. године покренути су пројекти израде „go-to” тржишне стратегије, унапређења кредитних процеса, као и успостављања функције управљања ризицима и система интерних контрола. У наредном периоду су у плану измене и допуне Закона о Агенцији за осигурање и финансирање извоза Републике Србије („Службени гласник РС”, бр. 61/05 и 88/10), што ће допринети усаглашавању са добром праксом коју спроводе сличне институције у државама региона као и централне и источне Европе.

Такође, АОФИ је током 2020. године пружила Министарству финансија стручно-техничку подршку у реализацији гарантне шеме за подршку привреди у условима COVID-19 кризе.

2.1.3 Важећи релевантни плански документи

Приликом израде Концепта, узети су у обзир принципи постављени другим релевантним планским документима, укључујући:

- Стратегију индустријске политике Републике Србије од 2021. до 2030. године („Службени гласник РС”, број 35/20);

- Стратегију државног власништва и управљања привредним субјектима који су у власништву Републике Србије за период од 2021. до 2027. године („Службени гласник РС”, број 36/21).

Осим тога, водило се рачуна да се у обзир узму и правци који ће бити дефинисани стратешким документима у припремној фази који се тичу развоја „старт-ап” екосистема у Републици Србији и развоја МСП.

2.2 Јаз у финансирању код МСП

Према истраживању које спроводе Европска комисија и Европска централна банка², МСП у Републици Србији сматрају да, када су у питању спољни извори финансирања, њиховим потребама највише одговарају банкарски финансијски производи, као што су кредитне линије, прекорачења по рачунима (дозвољени минуси), кредитне картице, кредити и грантови. Према истом истраживању, у поређењу са Европском унијом, привредна друштва у Републици Србији значајно заостају у коришћењу факторинга, трговинских кредита (енгл. *trade credit*), групног финансирања (енгл. *crowdfunding*), док екстерно финансирање капиталом у Републици Србији готово и не постоји.

Финансирање развоја у предузећима у Републици Србији претежно се заснива на сопственим изворима. Други највећи извор финансирања за МСП су комерцијалне банке. Међутим, приступ редовним банкарским производима за МСП је обично ограничен у односу на велика предузећа, јер банке захтевају добру кредитну историју, довољан капитал, низак ниво дуга и слично. Предузећа која не могу да испуне ове захтеве често траже финансирање из неформалних извора, попут породице и пријатеља. Поред задуживања путем различитих врста зајмова и кредитних линија, постоји одређени степен ослањања на друге начине финансирања у облику финансирања трговине (односно, финансирања у периоду до наплате потраживања од купаца) и, у мањој мери, факторинга. Алтернатива банкарском финансирању је лизинг, посебно за МСП која желе да купе основна средства веће вредности, као што су опрема, машине и возила. Гаранције, иако индиректни извор финансирања, могу помоћи привредним друштвима да прибаве додатна средства. Мање коришћене опције финансирања су обвезнице привредних субјеката, као и финансирање ризичног капитала (енгл. *venture capital funding*) или *crowdfunding*-а.

² Извор: *European Commission/European Central Bank (2020), Survey on Access to Finance of Enterprises. September-October 2020.*

Постојеће развојне финансијске институције у Републици Србији (Фонд за развој и АОФИ) нуде кредите, гаранције, факторинг и осигурање потраживања под повољнијим условима са основним циљем побољшања конкурентности и ликвидности привреде Републике Србије. Неки од ових финансијских производа доступни су и привредним друштвима са мало или нимало кредитне историје, привредним друштвима са недостатком средстава обезбеђења и привредним друштвима у неразвијеним областима, која имају потешкоће да прибаве средства кроз наведене облике екстерног финансирања. Бесповратна средства и субвенције су такође доступни из других програма финансираних јавним средствима и фондова Европске уније, и све чешће се комбинују са кредитним средствима комерцијалних банака, развојних финансијских институција и међународних финансијских институција (блендинг). Кроз програме Европске Уније у којима је Република Србија учествовала (COSME, HORIZON 2020, EDIF), банкама у Републици Србији постале су доступне портфолио гаранцијске шеме, које се све више користе у циљу побољшања услова кредитирања МСП.

Процењен је износ јаз у финансирању. Укупан јаз у финансирању је обрачунат током петогодишњег периода у три различита сценарија (пре пандемије COVID-19), као збир јаз у финансирању МСП и јаз у финансирању „старт-ап” предузећа. Јаз у финансирању МСП изведен је на основу удела МСП која се превасходно нису пријављивала за банкарски кредит због недостатка средстава обезбеђења, удела МСП чији је захтев за кредит у потпуности или делимично одбијен и удела МСП која су одбила кредит чак и ако је захтев био прихваћен. Калкулација укључује само МСП која се сматрају „финансијски одрживим”. Добијен је износ у распону од 875 милиона до 1.166,9 милиона евра (103,2 милијарде и 137,6 милијарди динара). Јаз у финансирању „старт-ап” предузећа изведен је на сличан начин где је утврђен износ у распону од 25 до 72 милиона евра (3-8,5 милијарди динара)³.

Процењено је да је укупан јаз у финансирању на петогодишњем нивоу износио између 0,90 и 1,24 милијарде евра (106-146 милијарди динара). На основу номиналног бруто домаћег производа (у даљем тексту: БДП) за 2019. годину⁴, ово износи између 1,96% и 2,70% БДП-а.

Имајући у виду да пандемија COVID-19 још увек траје, њени ефекти нису коначни. Према томе, извесно је да је одређеним МСП потребна даља подршка, поред до сада предузетих антикризних фискалних и монетарних мера, тако да се може очекивати да ће у наредним годинама овај јаз имати тенденцију раста.

2.3 Упоредна међународна пракса

Анализа која је спроведена за потребе Концепта, поткрепљена је свеобухватном упоредном анализом развојних финансијских институција и њихових пословних модела у ширем региону како би се дефинисао циљни институционални оквир у Републици Србији. Иако су током анализе испитиване и добре праксе на светском нивоу (нпр. Finnvera у Финској; AVS и ОеКВ у Републици Аустрији), нарочито су анализиране развојне институције и институционални оквири у упоредивим земљама (регионални

³ Коришћена је комбинација података Агенције за привредне регистре, Народне банке Србије, SAFE истраживања које су спровеле Европска комисија и Европска централна банка и истраживања „OECD Scoreboard – Serbia”

⁴ 46,005 милијарди евра, према подацима Народне банке Србије

приступ), као што су: Словачка Република, Чешка Република, Република Пољска, Мађарска, Република Словенија, Република Хрватска и Република Малта.

Општи закључак је да се институционални оквири разликују међу државама. Такве разлике могу се најбоље представити кроз следеће кључне карактеристике које треба узети у обзир приликом редифинисања институционалног оквира у Републици Србији:

- Број развојних финансијских институција: обично једна или две главне институције (ретко више од две) уз специјализована зависна предузећа. Могу постојати и сателитске институције, фондови ризичног капитала и остали фондови. Генерално, спроведена анализа није показала да број субјеката у великој мери утиче на укупне резултате (пре свега из перспективе ефикасности/трошкова, јер је стварне перформансе тешко измерити, а још теже упоредити).

- Пословни модел (може укључивати пословање са кредитима, осигурањем, гаранцијама итд.): уочене су следеће опције: (1) све у једној развојној финансијској институцији; (2) две одвојене развојне финансијске институције и (3) две повезане развојне финансијске институције.

- Директан или индиректан приступ: комерцијални/продајни модел и организација су такође уско повезани са одлуком о томе колико ће се институција ослањати на (1) сопствене капацитете и директно приступити клијентима и/или (2) на агенте/партнере и њихове успостављене капацитете и мреже.

- Надлежни надзорни орган: надлежност за вршење надзора обично имају орган задужен за надзор над финансијским институцијама (банкама, осигуравајућим друштвима, лизинг компанијама итд.) или Влада.

- Мисија/сврха/циљеви: мисија и сврха се могу донекле разликовати, али „развој” и „подржавање раста” су основни циљеви. Иако над развојним институцијама и над комерцијалним субјектима надзор обично врше иста тела. Од кључне важности су разлике у мисији и сврси таквих институција у односу на комерцијалне субјекте. Важан је фокус на подржавању раста и развоја. Међутим, да би пословање било одрживо на дужи рок, морају постојати адекватно управљање привредним субјектима, управљање ризиком и управљање учинком.

- Финансирање: обезбеђивање одговарајућег финансирања је пресудно за постизање одговарајуће величине и капацитета институција. Извори финансирања могу бити следећи: (1) државно финансирање; (2) међународне финансијске институције и (3) спољно финансирање (нпр. депозити и обвезнице којима се јавно тргује).

Закључци из упоредне анализе били су од великог значаја у дизајнирању мера предложених за унапређење постојеће мреже за развојно финансирање у Републици Србији.

III. ОПИС ЖЕЉЕНЕ ПРОМЕНЕ

Основни циљ је унапређење институционалног и законодавног оквира за развојно финансирање, са циљем јачања положаја предузећа и предузетника у Републици Србији. Смањење јаза у финансирању, као резултат унапређеног оквира, требало би да подржи развој предузетништва и конкурентности. Сходно томе, биће повећана спремност за појачану конкуренцију на заједничком тржишту Европске уније, даље доводећи до повећања економске активности и животног стандарда у Републици Србији. Такав

институционални и законодавни оквир треба да обезбеди позитиван утицај на извозне активности кроз побољшање приступа финансирању извоза, стварајући боље окружење за нова предузећа и могућности за раст финансирања капиталом. Поред тога, институције задужене за развојно финансирање треба да буду довољно оспособљене да делују у непредвидивим економским ситуацијама као што је пандемија COVID-19, на начин да ублаже негативне ефекте оваквих догађаја. Коначно, институције за развојно финансирање не би требало да се такмиче са постојећим комерцијалним повериоцима, већ да кроз сарадњу остваре синергију која би довела до даљег смањивања јазу у финансирању.

Постизањем жељене промене и остварењем општег и посебних циљева, дошло би до смањења јазу у финансирању, што доводи до три главне користи:

- Пораст БДП - лакши приступ МСП изворима финансирања омогућиће таквим предузећима да повећају инвестиције и своје производне активности, што доводи до већег раста БДП-а. Регресиони модели примењени на доступне податке АПР-а, Министарства финансија и Народне банке Србије показују да повећање укупног дуга МСП за један динар доводи до повећања БДП-а од 0,64 динара. Дакле, ако се јаз у финансирању банака смањи за 1%, односно између 200,20 и 266,93 милиона динара, позитиван ефекат би био повећање БДП-а у распону од 128,13 до 170,83 милиона динара у првој години.

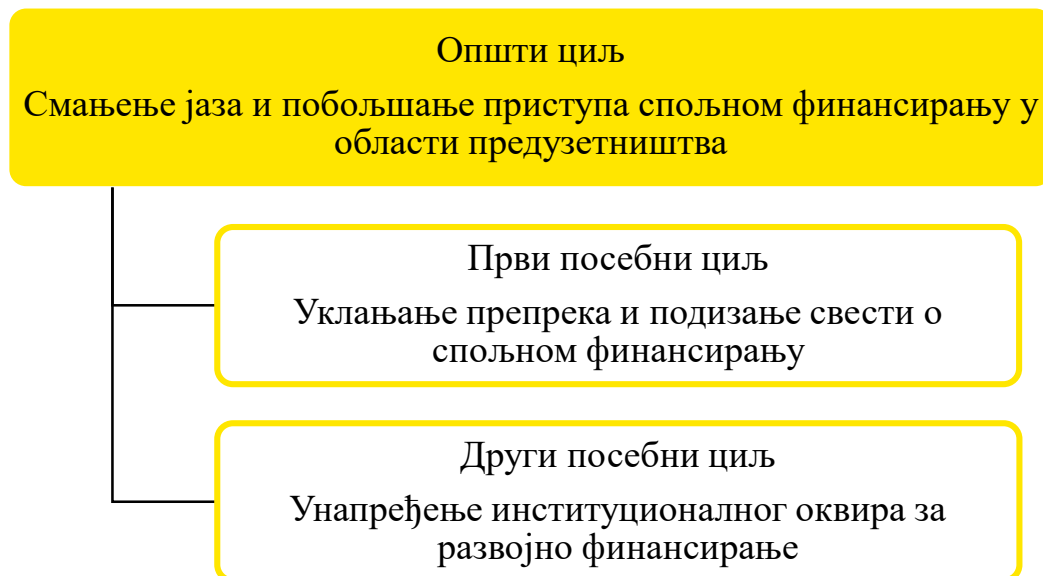
- Пораст извоза - тренутно у структури извоза Републике Србије доминирају велика предузећа која имају довољна финансијска средства и/или лакши приступ финансијама потребним да би се достигли високи стандарди на страним тржиштима у погледу дистрибуције, маркетинга и брендирања. Побољшањем приступа финансијама, доносиоци прописа подстичу локална МСП да се више оријентишу ка извозу. Резултати регресионе анализе указују да би повећање укупног дуга МСП за један динар довело до повећања извоза од 0,426 динара. У складу с тим, ако се јаз у финансирању од стране банака смањи за 1%, или између 200,2 и 266,93 милиона динара, може се очекивати да ће се извоз повећати у распону од 85,29 до 113,72 милиона у првој години.

- Пораст запослености - побољшање приступа МСП финансирању праћен већим инвестиционим активностима обично захтева пораст ангажованости фактора производње, укључујући радну снагу. Спроведена регресиона анализа указује да би раст дуга за МСП од милијарду динара довео до 24 нова запослена у сектору. Међутим, потребно је бити опрезан при тумачењу резултата, због скромне објашњавајуће моћи модела. Трендови смањења сиве економије и неформалне запослености сугеришу да би овај утицај могао да буде значајнији.

Осим квантитативних, постоје и квалитативне економске користи. Резултат доступности финансијских услуга свим привредним субјектима са одрживим пословним идејама је једнакост у могућностима, чинећи средства доступним предузећима чији је капитал нижи од прописаног, предузећима која се баве иновацијама и предузећима у посебним нишама на тржишту. Такође доводи до побољшане конкурентности на тржишту, јачања неких економских сектора и на крају до очувања макроекономске стабилности.

Остале економске користи од затварања јазу у финансирању на тржишту су и нижи трошкови капитала, нижи тржишни ризик, изградња нових капацитета и пренос знања.

IV. ОПШТИ И ПОСЕБНИ ЦИЉЕВИ

Општи циљ је смањење јаза и побољшање приступа спољном финансирању у области предузетништва. Смањење јаза у финансирању подразумева да би МСП и предузетници лакше могли да обезбеде средства из спољних извора средства и повећају инвестиције, што би резултирало већом производњом, продајом и извозом.

Први посебни циљ – Уклањање препрека и подизање свести о спољном финансирању омогућиће већем броју учесника на тржишту, оријентисаним на тржиште Републике Србије, као и извозно оријентисаним, да дођу до спољних извора финансирања.

Други посебни циљ – Унапређење институционалног оквира за развојно финансирање допринеће успостављању адекватног окружења у ком ће учесници на страни тражње којим имају потребу за финансијским средствима лакше доћи до њих.

V. АНАЛИЗА ОПЦИЈА ЗА ОСТВАРЕЊЕ ЦИЉЕВА

При анализи опција, пошло се од претпоставке да ће се мере за остварење оба посебна циља остваривати кроз институције задужене за развојно финансирање. У складу с тим, почетна тачка за разматрање је био постојећи институционални оквир, који се састоји од две развојне финансијске институције – Фонда за развој и АОФИ.

Иницијални избор који је било потребно направити је био у вези са бројем институција који ће се бавити развојним финансирањем. Овај процес је спроведен на основу анализе упоредне тржишне праксе. Опција са једном развојном финансијском институцијом је оправдана са аспекта ефикасности, рационализације напора и капацитета, као и предности из угла клијената који би имали све доступне производе и услуге на једном месту (енгл. „one-stop shop”). Међутим, више развојних финансијских институција доприносе дубљој специјализацији и фокусу (сегменти клијената, одређени производи, индустрије итд.), успостављању јаснијег оквира за надзор и управљање,

успостављању законодавног оквира и оквира за извештавање (банка, осигурање, инвестициони фонд итд.), као и избегавању превелике организације и потешкоћа са управљањем и постављањем приоритета. Анализа је показала да постоје различити примери на упоредивим тржиштима, као и да не постоје убедљиви аргументи „за” и „против” једне или друге опције. Ипак, пожељан је избор опције која укључује постојање две развојне финансијске институције уз оснивање њихових зависних друштава, како би се у што већој мери оптимизовале постојеће структуре.

У погледу првог посебног циља, који подразумева уклањање препрека и подизање свести о спољном финансирању, упоредном анализом међународне праксе је показано да би мере које доприносе његовом остварењу требало да буду из области побољшања постојећих и увођења нових типова финансирања, као и едукативних кампања за подизање свести о спољном финансирању, без обзира на форму институција кроз које се циљ остварује. У складу с тим, није било потребе за анализом различитих опција за достизање овог циља, већ су мере утврђене на основу добре праксе у окружењу.

За достизање другог посебног циља, везаног за унапређење институционалног оквира за развојно финансирање, размотрене су три опције помоћу којих би институционални оквир достигао жељени ниво. У наредном кораку су дефинисане и разматране опције за обе развојне финансијске институције појединачно. Анализа је спроведена са циљем избора опције којом ће се на најбољи начин спроводити прописане мере и која ће најбоље допринети остваривању постављених циљева. Предложене опције које су анализирани су:

1. одржавање тренутне ситуације;
2. реструктурирање једне или обе развојне финансијске институције;
3. затварање једне или обе развојне финансијске институције и успостављање нових.

Одржавање тренутне ситуације подразумева задржавање постојећих институција у тренутном облику, без унапређења процеса у њима, уз потенцијално унапређење оквира за надзор од стране министарства надлежног за Министарство финансија. Ефекти избора ове опције би били ограничени и не би представљали значајан помак у односу на постојеће стање.

Реструктурирање развојних финансијских институција такође подразумева задржавање постојећих институција, али уз надоградњу више аспеката њиховог пословања, увећање обима извора финансирања и успостављање одговарајућег механизма надзора. За ову опцију је потребно издвајање одређеног износа финансијских средстава, како би се жељена унапређења извршила, али омогућава остварење дефинисаних циљева кроз реструктуриране институције.

Опција затварања постојеће развојне финансијске институције и успостављања нове даје сличне ефекте као опција реструктурирања, у погледу могућности остварења дефинисаних циљева. Исте мере, које се односе на унапређење аспеката пословања, изворе финансирања и механизам надзора, биле би примењене и у овом случају, али у новооснованој развојној финансијској институцији. Оснивање потпуно нове развојне финансијске институције, уз пренос имовине и кадрова у мери у којој је могуће, омогућило би нов почетак, али би захтевало значајније ресурсе, како у погледу новца, тако и у погледу времена и кадрова.

У циљу проналажења решења, извршена је анализа употребом великог броја критеријума, у складу са следећим приказима.

Табела 1: Преглед различитих опција за Фонд за развој

	Задржавање тренутног стања	Реструктурирање	Нова развојна финансијска институција
Тренутно поверење и статус на тржишту	1	2	1
Тренутни и досадашњи учинак и достигнућа	1	2	1
Способност привлачења екстерног финансирања	1	2	3
Тренутни институционални капацитет	1	2	1
Способност обављања основних функција и циљева	1	2	3
Способност успостављања одговарајућег надзора, регулаторног оквира и модела	2	3	3
Једноставност трансформације из тренутног стања	3	2	1
Потреба за издвајањем пословних линија и/или оснивањем повезаних лица	Фонд ризичног капитала би требало успоставити као посебно, повезано лице, услед другачије природе пословања и законодавног оквира		
Резултат	10	15	13

Легенда:

Могућност и ефективност трансформације

1 Потребни значајни напори и/или ниска ефективност

2 Потребни умерени напори и/или ниска ефективност

3 Потребни минимални и/или никакви напори и/или висока ефективност

У складу са спроведеном анализом, као и дискусијом институција представљених у Радној групи за развојно финансирање, донет је закључак да би рад Фонда за развој

требало реорганизовати и ускладити са циљевима и Стратегијом индустријске политике Републике Србије од 2021. до 2030. године, као и са будућим документом јавне политике за развој МСП, који доноси Влада. Опција реструктурирања је изабрана као најповољнија, имајући у виду врло сличне ефекте у поређењу са опцијом оснивања нове развојне финансијске институције, која би захтевала и значајне додатне ресурсе.

Реструктурирање Фонда за развој подразумева избор модела организације и докапитализације који би, након реструктурирања и обезбеђивања одговарајућих недостајућих ресурса (кадровских, финансијских и информacionих), допринео да Фонд за развој на ефикасан и ефикасан начин одговори задацима и обавезама и подржи реализацију циљева дефинисаних стратешким документима у области развоја предузетништва и индустријског развоја. У том процесу ће бити узети у обзир и принципи из Стратегије државног власништва и управљања привредним субјектима који су у власништву Републике Србије за период од 2021. до 2027. године, поготово у области управљања привредним субјектима.

Табела 2: Преглед различитих опција за АОФИ

	Задржавање тренутног стања	Реструктурирање	Нова развојна финансијска институција
Тренутно поверење и статус на тржишту	2	3	1
Тренутни и досадашњи учинак и достигнућа	2	3	1
Способност привлачења екстерног финансирања	2	3	3
Тренутни институционални капацитет	2	3	1
Способност обављања основних функција и циљева	2	3	3
Способност успостављања одговарајућег надзора, законодавног оквира и модела	2	3	3
Једноставност трансформације из тренутног стања	3	2	1
Потреба за издвајањем пословних линија	Требало би успоставити посебно, повезано лице задужено за осигурање извоза, услед другачије природе пословања и законодавног оквира		

и/или оснивањем повезаних лица			
Резултат	15	20	13

Легенда: Могућност и ефективност трансформације

1 Потребни значајни напори и/или ниска ефективност

2 Потребни умерени напори и/или ниска ефективност

3 Потребни Минимални и/или никакви напори и/или висока ефективност

Иако је АОФИ у мањој мери од Фонда за развој оптерећен високим нивоом резервисања за кредитне губитке и проблематичних кредита (енгл: *NPL*), одређени проблеми би представљали терет у пословању и испуњавању његових циљева ако би се наставило са постојећим праксама, укључујући препреке које проистичу из законодавног оквира, ограничено спољно финансирање, недостатак интерних капацитета и недовољно структурирано управљање привредним субјектима. Ипак, решавање ових проблема не захтева значајне напоре и прелазне трошкове. Достижање жељеног стања би се могло постићи реструктурирањем, односно трансформацијом постојеће развојне финансијске институције. Разлог за одабир опције реструктурирања је, као и код Фонда за развој, сличност ефеката у односу на опцију оснивања нове развојне финансијске институције, уз потенцијално ниже трошкове и утрошке осталих ресурса, како временских, тако и кадровских.

Једна од значајнијих промена била би издвајање услуга осигурања из АОФИ у нову повезану развојну финансијску институцију, с обзиром да се природа делатности осигурања значајно разликује од активности финансирања као што су кредити, гаранције и факторинг.

VI. СПРОВЕДЕНЕ КОНСУЛТАЦИЈЕ И ДОДАТНЕ АНАЛИЗЕ

Током израде Концепта и студије која је сачињена пре Концепта, образована је Радна група за развојно финансирање сачињена од представника релевантних институција. Чланови Радне групе за развојно финансирање су непрекидно били укључени у процес консултација и усаглашавања ставова о даљем правцу унапређења институција за развојно финансирање.

Техничка подршка коју је пружио конзорцијум састављен од ЕУ-а и ФРЕН-а, довела је до размене искустава из раширене међународне мреже ЕУ, укључујући и искуства тима који је учествовао у успостављању Развојне банке Малте, као и академску перспективу представника ФРЕН-а.

Укљученост широког спектра учесника обезбедила је уравнотежено сагледавање тренутног стања и опција, што је резултирало дефинисањем мера за које се очекује да допринесу остварењу циљева дефинисаних Концептом.

VII. МЕРЕ ЗА ОСТВАРИВАЊЕ ПОСЕБНИХ ЦИЉЕВА

Свеобухватна анализа институција за развојно финансирање и њихових пословних модела у ширем региону, као и добре праксе у оквиру постојећег институционалног модела у Републици Србији, представља основу за дефинисање мера које ће допринети остваривању наведених посебних циљева.

7.1 Мере за први посебни циљ

Мера 1: Јачање функције подизања свести у развојним финансијским институцијама
<i>Врста мере:</i>
Информативно едукативна
<i>Рок за примену :</i>
1. квартал 2023.
<i>Показатељи учинка:</i>
1) Успостављен концепт годишњег циклуса информационих кампања за подизање свести о спољном финансирању код предузетника и МСП
<i>Надлежна институција:</i>
Фонд за развој; АОФИ
<i>Опис:</i>
Повећање финансијске писмености међу предузетницима и МСП требало би да буде један од главних приоритета свих развојно-финансијских институција. Потребна је већа свест и познавање могућности финансирања за даљи развој МСП у Републици Србији и успоставити дијалог о приступу финансирању.
Мера се може постићи услугама као што су: образовно информативне кампање - услуге усмерене на јачање пословне и финансијске писмености сектора МСП и упознатости са расположивим видовима финансирања; извозне консултантске услуге – њихова сврха је да омогуће клијентима да открију и користе могућности повезивања са постојећим и новим купцима, науче о могућностима финансирања извоза, повећају продају на међународним тржиштима и размене идеје; дијалог о унапређењу приступа финансирању- развојно-финансијске институције успостављају везу између МСП и финансијских институција на једној страни и креатора развојних политика на другој страни, делећи своју правну и економску стручност и свест о постојећим препрекама, кроз дијалог о прописима који ће помоћи у побољшању приступа спољном финансирању.
Развојне финансијске институције ове услуге могу нудити и у сарадњи са осталим институцијама које нуде или би нудиле ове услуге, како би се олакшао приступ тим услугама.

Мера 2: Побољшање постојећих типова зајмова и гаранција
<i>Врста мере:</i>
институционално управљачко организациона
<i>Рок за примену:</i>
1. квартал 2023. године
<i>Показатељи учинка:</i>
1) Дефинисан план за унапређење постојећих производа и развој производа који се нуде заједно са комерцијалним финансијским институцијама
<i>Надлежна институција:</i>

Фонд за развој
<i>Опис:</i>
<p>Један од приоритета водеће развојне институције у Републици Србији - Фонда за развој и надаље треба да буде финансирање развоја МСП са основним циљем побољшања конкурентности и ликвидности привреде Републике Србије, поготово ако се има у виду да МСП представљају 99,7% укупног броја предузећа, да генеришу 67% запослених у Републици Србији и доприносе стварању половине БДП-а Републике Србије. У наредном периоду сектору МСП-а, „старт-ап” предузећима и иноваторима потребан је приступ већем обиму финансијских средстава али и ширем спектру инструмената (већем асортиману финансијских производа) да би наставили кретање путањом раста.</p> <p>Поред постојећих директних кредита које пружа Фонд за развој, у план развоја треба укључити и унапређење кредитних производа, тако да укључују механизме поделе ризика, посредничке кредите (енгл. <i>second-floor loans</i>), синдициране и субординиране кредите намењене комерцијалним банкама и другим финансијским институцијама. То би промовисало сарадњу са другим институцијама, смањујући ризик који прихватају и подстичући их да нуде зајмове циљним групама развојних финансијских институција под повољнијим условима, истовремено смањујући притисак на развојне финансијске институције. Директно кредитирање би требало да буде углавном усмерено на субјекте у одређеној фази животног циклуса (нпр. нова привредна друштва, „старт-ап” предузећа), одређене секторе привреде (јачање стратешки важних сектора), групе становништва које треба оснажити, као и субјекте у неразвијеним подручјима. Треба избегавати истискивање комерцијалних финансијских институција.</p> <p>План би требало да буде усмерен ка повећању обима обезбеђених гаранција, како би се одражавала најбоља међународна пракса, али и да би се побољшао приступ финансијама субјеката који имају одрживе пословне моделе, али немају средства обезбеђења потребна за добијање кредита. Побољшање приступа финансијама је повезано са поверењем у домаће развојне финансијске институције које би требало да се повећа након примене других предложених мера.</p>

Мера 3: Увођење нових врста финансирања извоза
<i>Врста мере:</i>
институционално управљачко организациона
<i>Рок за примену:</i>
1. квартал 2023. године
<i>Показатељи учинка:</i>
1) Дефинисање плана за развој нових врста финансирања извоза
<i>Надлежна институција:</i>
АОФИ
<i>Опис:</i>
Тренутно АОФИ нуди само краткорочне кредите за обртни капитал директно извозницима. Да би се извозницима помогло да смање ризике повезане са извозним активностима, требало би увести производе за финансирање инвестиција или потраживања са джим роком доспећа, као и кредите иностраним купцима (енгл. <i>buyers' loans</i>). Такви послови дозвољени су чланом 18. став 8. Закона о девизном пословању („Службени гласник РС”, бр. 62/06, 31/11, 119/12, 139/14 и 30/18), као и Законом о Агенцији за осигурање и финансирање извоза Републике Србије, али је

неопходно дефинисати начин обављања таквих послова одговарајућим законодавним и интерним актима.

7.2 Мере за други посебни циљ

Мера 1: Спољна ревизија
<i>Врста мере:</i>
институционално управљачко организациона
<i>Рок за примену:</i>
1. квартал 2023. године
<i>Показатељи учинка:</i>
1) Успостављени критеријуми за избор спољног ревизора
<i>Надлежна институција:</i>
Фонд за развој; АОФИ
<i>Опис:</i>
За спровођење годишње ревизије финансијских извештаја, развојне финансијске институције ангажују спољне ревизоре који су регистровани у Комори овлашћених ревизора. Поред тога, уводи се захтев да спољни ревизор треба да испуни критеријуме Одлуке о спољној ревизији банака („Службени гласник РС”, бр. 41/07, 59/08, 67/12 и 18/15), које је дефинисала Народна банка Србије, с обзиром на сличну природу ових институција. Спољњег ревизора треба да предложи комисија за ревизију, а да га одабере скупштина акционара.

Мера 2: Побољшање управљања перформансама
<i>Врста мере:</i>
институционално управљачко организациона
<i>Рок за примену:</i>
1. квартал 2023. године
<i>Показатељи учинка:</i>
1) Дефинисани циљеви и кључни показатељи учинка пословања у складу са принципима Стратегије државног власништва и управљања привредним субјектима који су у власништву Републике Србије за период од 2021. до 2027. године
<i>Надлежна институција:</i>
Фонд за развој; АОФИ
<i>Опис:</i>
Треба успоставити одржив и свеобухватан интерни оквир управљања учинцима како би се осигурало да се постижу циљеви које је поставила Република Србија као власник. Циљеви треба да буду јасно дефинисани и усклађени са циљевима и пословима ових институција на високом нивоу, успостављањем релевантних кључних показатеља учинка, мерењем испуњености развојних циљева, посебно ефикасности у затварању тржишног јаза, омогућавању приступа финансијама, јачању извоза итд. Иако профитабилност не би требало да буде примарни циљ ових институција, ни једини критеријум за процену њиховог успеха, ефикасност коришћења ресурса такође треба надгледати и извршити поређење са сличним институцијама у иностранству.

Мера 3: Побољшање функција интерне ревизије, управљања ризиком и усклађености пословања
<i>Врста мере:</i>

институционално управљачко организациона
<i>Рок за примену:</i>
1. квартал 2023. године
<i>Показатељи учинка:</i>
<p>1) Функција интерне ревизије одговара комисији за ревизију, успостављеној при управном/надзорном одбору</p> <p>2) Дефинисани интерни акти за управљање ризицима у складу са добром праксом, а по узору на прописе Народне банке Србије.</p> <p>3) Успостављање функције усклађености пословања која је организационо независна од осталих делова</p>
<i>Надлежна институција:</i>
Фонд за развој; АОФИ
<i>Опис:</i>
<p>Интерна ревизија треба да се успостави као независна функција у складу са међународним стандардима за професионалну праксу интерне ревизије Института интерних ревизора, као и захтевима у прописима који се односе на интерну ревизију у јавном сектору. Извештај би требало подносити директно Комисији за ревизију, која би требало да буде организована при управном/надзорном одбору.</p> <p>Успостављање оквира за управљање ризицима је кључ успешног пословања развојних финансијских институција, посебно у погледу ризика који произлазе из кредитних портфеља. Треба обезбедити одвојеност организационе јединице за управљање ризиком од оперативних активности и извршити даља унапређења. Оквир за управљање ризиком треба да садржи интерне акте који се односе на идентификацију, мерење, процену и управљање ризицима и успостављене одговарајуће контроле и редовне линије извештавања ка органима управљања. Такође је од великог значаја обезбеђивање постојања процедура за спречавање прања новца, борбу против тероризма и екологију.</p> <p>Ове институције би требало и да раде на усклађивању и примени свих релевантних рачуноводствених стандарда.</p> <p>Такође, од значаја је да се уведу и политике за спречавање прања новца, као и да се значајно развију процедуре у циљу избегавања и смањења негативних утицаја на животну средину. Наведене процедуре свакако треба да буду у складу са добром праксом која се односи на одрживи развој. Политика спречавања прања новца комбинација је мера које финансијска институција користи за заустављање увођења прихода од нелегалних активности. Спровођење ових правила је обавезно и надгледају га регулаторна тела. Еколошка политика би првенствено требало да се односи на постављање оквира за процедуре које ће омогућити оцену пројеката клијената који траже финансирање са аспекта прихватљивости утицаја тих пројеката и самих клијената на животну средину. Требало би размотрити и поверавање активности трећим лицима (енгл. <i>outsourcing</i>) и користити како би се повећала ефикасност и оптимизовали трошкови.</p>

Мера 4: Изградња капацитета
<i>Врста мере:</i>
институционално управљачко организациона
<i>Рок за примену:</i>
4. квартал 2023. године

<i>Показатељи учинка:</i>
1) Израда плана за унапређење кадровских, техничких и информационо-технолошких капацитета у Фонду за развој 2) Израда плана за унапређење кадровских, техничких и информационо-технолошких капацитета у АОФИ
<i>Надлежна институција:</i>
Фонд за развој; АОФИ
<i>Опис:</i>
Институције за развојно финансирање морају имати одговарајуће ресурсе у погледу: (1) особља; (2) средстава потребних за пословање; (3) информационо-технолошке подршке и др. Додатни извори финансирања и спровођење других мера би требало да створе основу за привлачење и даљи развој наведених капацитета како би се на адекватан начин подржало испуњавање циљева институција. Све развојне финансијске институције морају ојачати базу ресурса у циљу побољшања пословних перформанси. За то је потребно: <ul style="list-style-type: none"> - оснажити (ојачати) језгро компетенција, стицањем нових знања запослених, пријемом у радни однос недостајућих профила, професија и специјалности, - обезбедити већи обим финансијских средстава потребних за кредитирање развоја интерних капацитета и увести савременију информационо-технолошку подршку.

Мера 5: Докапитализација и кредитне линије финансиране из буџета Републике Србије
<i>Врста мере:</i>
подстицајна
<i>Рок за примену:</i>
1. квартал 2023. године
<i>Циљна вредност:</i>
1) Израђена пројекција потребног износа средстава за докапитализацију за Фонд за развој 2) Израђена пројекција потребног износа средстава за докапитализацију за АОФИ
<i>Показатељи учинка:</i>
Министарство финансија, Фонд за развој, АОФИ
<i>Опис:</i>
Најреалнија опција у кратком року била би докапитализација развојних финансијских институција. Иако је мало вероватно да ће то обезбедити довољне ресурсе за затварање јаза у финансирању, требало би да пружи почетни подстицај раду ових институција, кроз коришћење тих средстава за повећање обима финансирања, али и за побољшање унутрашње организације, стицање додатних ресурса итд. Докапитализацију би могле да прате и кредитне линије финансиране из буџета Републике Србије, које би биле коришћене на сличан начин. Фонд за развој и АОФИ треба да оцене своје потребе за докапитализацијом и у складу са тиме да израде пројекцију потребног износа. При пројектовању потребног износа докапитализације, требало би узети у обзир и планове из Мера 2 и 3 везаних за први посебни циљ, како би се обезбедила довољна средства за њихово испуњење.

Мера 6: Успостављање истих органа управљања као и код других финансијских институција
<i>Врста мере:</i>
институционално управљачко организациона
<i>Рок за примену:</i>
1. квартал 2024. године
<i>Показатељи учинка:</i>
1) Фонд за развој инкорпориран као акционарско друштво 2) Управни/надзорни одбор организован у складу са принципима управљања привредним субјектима у погледу структуре и броја независних чланова 3) Успостављене одговарајуће комисије при управном/надзорном одбору
<i>Надлежна институција:</i>
Фонд за развој; АОФИ
<i>Опис:</i>
<p>Развојне финансијске институције у Републици Србији би требало да буду основане као акционарска друштва, како би одражавале правни облик других финансијских институција. Поред тога, требало би да задрже дводомни систем управљања, при чему би један одбор имао извршну улогу (извршни одбор), а други надзорну улогу (управни/надзорни одбор). Управни/надзорни одбор треба да буде организован у складу са принципима управљања привредним субјектима (првенствено у погледу структуре и броја независних чланова), као и да усвоји одговарајуће принципе дефинисане Стратегијом државног власништва и управљања привредним субјектима који су у власништву Републике Србије за период од 2021. до 2027. године и управљања привредним субјектима који су у власништву Републике Србије. При управном/надзорном одбору је неопходно успоставити комисију за ревизију а по потреби и комисију за именовање и комисију за накнаде. Чланове управног/надзорног одбора бира скупштина институције.</p> <p>У погледу скупштине акционара, представници Републике Србије као јединог власника би чинили скупштину.</p>

Мера 7: Унапређење надзора који врши министарство надлежно за Министарство финансија
<i>Врста мере:</i>
институционално управљачко организациона
<i>Рок за примену:</i>
4. квартал 2024. године
<i>Показатељи учинка:</i>
1) Успостављен оквир за надзор над институцијама за развојно финансирање 2) Успостављен тим за надзор над институцијама за развојно финансирање у оквиру Министарства финансија
<i>Надлежна институција:</i>
Министарство финансија
<i>Опис:</i>
<p>Развојне финансијске институције по својој сврси прихватају већи ризик од комерцијалних банака и због њихове специфичне природе било би неопходно дефинисати посебан надзорни оквир и проценити одговарајуће показатеље и њихове референтне вредности.</p>

Показатељи који су од највећег значаја треба да буду посебно дефинисани, а они се првенствено односе на регулисање показатеља адекватности капитала као и показатеље у оквиру управљања ризицима развојних институција. Наведени показатељи као и њихове референтне вредности треба да буду усклађени са циљевима и специфичностима развојних институција који су одобриле надлежне државне институције.

У складу са тим, такође је потребно посебно дефинисати оквир за извештавање као и динамику извештавања која ће обухватити све извештаје који су релевантни за активности и циљеве развојних институција.

Министарство финансија би требало да врши надзор уз успостављен документациони оквир за спровођење тог надзора. Министарство финансија би у свом саставу требало да има одређен број запослених који би били задужени за спровођење надзора и који поседују адекватне капацитете, знање и искуство да одреде специфични приступ надзору развојних финансијских институција.

Мера 8: Повећање финансирања из извора који нису буџет Републике Србије и увођење гаранција

Врста мере:

институционално управљачко организациона

Рок за примену:

4. квартал 2024. године

Показатељи учинка:

- 1) Израђен план за повећање учешћа финансирања из извора који нису буџет Републике Србије у Фонду за развој
- 2) Израђен план за повећање учешћа финансирања из извора који нису буџет Републике Србије у АОФИ
- 3) Израђен план за увођење гаранција Републике Србије за обавезе институција за развојно финансирање

Надлежна институција:

Фонд за развој; АОФИ

Опис:

У складу са најбољим међународним праксама, одговарајући обим финансирања се не обезбеђује само путем капитала, већ комбинацијом капитала и позајмљених средстава, попут зајмова од различитих међународних финансијских институција и издатих обвезница. Сходно томе, развојне финансијске институције у Републици Србији треба да, када примене мере које могу да повећају њихову кредитну способност, почну да конкуришу за средства код међународних финансијских институција. Треба да постоји јасан план, у складу са циљевима ових институција, како ће се средства користити.

Поред тога, требало би увести и гаранције Републике Србије за обавезе развојних финансијских институција. Гаранције би требало да допринесу привлачењу извора финансирања под повољнијим условима. Тачне услове под којима би се одобравале гаранције би требало дефинисати прописима, како би развојне финансијске институције могле да планирају своје изворе ликвидности.

Мера 9: Издвајање активности осигурања из АОФИ у зависно друштво

Врста мере:

институционално управљачко организациона

<i>Рок за примену:</i>
4. квартал 2024. године
<i>Показатељи учинка:</i>
1) Успостављено зависно друштво АОФИ надлежно за послове осигурања
<i>Надлежна институција:</i>
АОФИ
<i>Опис:</i>
Услуге осигурања би требало да буду издвојене из АОФИ у нову, повезану развојну финансијску институцију (тј. зависно друштво АОФИ), имајући у виду значајну разлику у природи делатности осигурања у односу на активности финансирања, као и различите законодавне оквире.

VIII. ПРОЦЕНА ПОТРЕБНИХ ФИНАНСИЈСКИХ СРЕДСТАВА И ФИНАНСИЈСКИХ ЕФЕКТА НА БУЏЕТ

Све мере ће се финансирати из текућих прихода институција за развојно финансирање, уз могућност коришћења средстава међународне развојне помоћи. Износ финансијских средстава ће се ближе одредити будућим стратешким документом којим ће се, између осталог, ближе одредити и област побољшања приступа финансирању.

IX. ПЛАН НАРЕДНИХ КОРАКА

Спровођење дефинисаних мера ће се одвијати у роковима дефинисаним у глави VI. Спроведене консултације и додатне анализе, Концепта. У наставку је преглед мера по посебним циљевима и по роковима у којима се планира њихова реализација.

Посебни циљ	Планирани рок реализације		
	1. квартал 2023.	1. квартал 2024.	4. квартал 2024.
Први посебни циљ	Мера 1: Јачање функције подизања свести у развојним институцијама Мера 2: Побољшање постојећих типова зајмова и гаранција Мера 3: Увођење нових врста финансирања извоза	Нису планиране мере са овим роком.	Нису планиране мере са овим роком.
Други посебни циљ	Мера 1: Спољна ревизија Мера 2: Побољшање управљања перформансама Мера 3: Побољшање функција интерне	Мера 4: Изградња капацитета (3. квартал 2023.) Мера 6: Успостављање истих органа управљања као и код других	Мера 7: Унапређење надзора који врши Министарство финансија Мера 8: Повећање финансирања из извора који нису буџет Републике

	<p>ревизије, управљања ризиком и усклађености пословања</p> <p>Мера 5: Докапитализација и кредитне линије финансиране из буџета Републике Србије</p>	<p>финансијских институција</p>	<p>Србије и увођење гаранција Републике Србије</p> <p>Мера 9: Издвајање активности осигурања из АОФИ у зависно друштво</p>
--	--	---------------------------------	--

Надлежности за спровођење сваке од мера су дефинисане у оквиру главе VI. Спроведене консултације и додатне анализе, Концепта.

X. МЕХАНИЗАМ ЗА ИЗВЕШТАВАЊЕ

Надлежни орган за праћење спровођења Концепта је Министарство привреде, које ће успоставити и руководити сарадњом са осталим институцијама укљученим у процес спровођења.

Органи, односно институције са којима ће Министарство привреде сарађивати ће једном годишње достављати Министарству привреде извештај у писаном облику о реализацији Концепта, односно о евентуалним проблемима у реализацији. Извештај се доставља у другом кварталу сваке године, почевши од другог квартала 2023. године.

Извештај о резултатима у достизању утврђених циљева Концепта биће припремљен на основу *ex-post* анализе ефеката, а финални извештај биће поднет Влади по спровођењу Концепта.

Вредновање учинка Концепта врши се анализом реализације циљних вредности дефинисаних на нивоу појединачних мера.

XI. ЗАВРШНИ ДЕО

Овај концепт политике објавити на интернет страници Владе, интернет страници Министарства привреде и порталу е-Управа, у року од седам радних дана од дана усвајања.

05 Број: 401-10844/2022
У Београду, 22. децембра 2022. године

В Л А Д А

Тачност преписа оверава

ГЕНЕРАЛНИ СЕКРЕТАР

Новак Неђић

ПРЕДСЕДНИК

Ана Брнабић, с.р.